

Šolske novice.

leta 1875 . 91 milijonov in 994.149 gold.

„ 1876 . 90 „ „ 941.594 „

„ 1877 . 91 „ „ 373.494 „

„ 1878 . 92 „ „ 43.273 „

Indirektni davki (davki od vžitine) so bruto znesli

leta 1868 . 164 milijonov in 290.864 gold.

„ 1869 . 168 „ „ 11.184 „

„ 1870 . 175 „ „ 837.071 „

„ 1871 . 190 „ „ 903.473 „

„ 1872 . 212 „ „ 690.013 „

„ 1873 . 222 „ „ 250.895 „

„ 1874 . 209 „ „ 536.458 „

„ 1875 . 210 „ „ 676.691 „

„ 1876 . 211 „ „ 908.595 „

„ 1877 . 213 „ „ 61.888 „

„ 1878 . 214 „ „ 137 „

Skupaj so tedaj direktni in indirektni davki zadnjih 11 let znesli, in sicer

leta 1868 . 238 milijonov in 319.594 gold.

„ 1869 . 245 „ „ 816.279 „

„ 1870 . 258 „ „ 934.158 „

„ 1871 . 278 „ „ 374.719 „

„ 1872 . 302 „ „ 764.570 „

„ 1873 . 314 „ „ 153.635 „

„ 1874 . 301 „ „ 743.010 „

„ 1875 . 302 „ „ 670.840 „

„ 1876 . 302 „ „ 850.189 „

„ 1877 . 304 „ „ 435.382 „

„ 1878 . 306 „ „ 43.410 „

Te številke kažejo res pomnožene državne dohodke, ali ti dohodki so viši davki, ki so zmerom večja nadloga kmetovalcem, obrtnikom in rokodelcem. Ti večji dohodki tedaj ne kažejo blagostanja davkoplačevalcev, ampak oni pričajo le, da imajo čedalje više davke in da jih davkarije znajo dobro iztirjevati.

Če bi finančni minister nasproti državnemu zboru in pa avstrijskim ljudstvom hotel odkritosrčen biti, ne bil bi smel v svojem računskem posnetku kazati le pomnoženje državnih dohodkov zadnjih 10 let, ampak kazati bi moral tudi, kako so se državni stroški množili, vsaj je jasno kot beli dan, da v državno bilanco se morajo poleg dohodkov vzeti tudi stroški; oboje skupaj kaže pravi obraz celega državnega finančnega gospodarstva. Se ve da ta obraz potem ne bode tako lep in prijazen, kakor je sedanji enostranski ministrov.

Naj tedaj mi, da se resnica prav izpozna, dopolnimo to, kar je gospod minister v svojem proračunskem sklepu zamolčal, namreč državne stroške od l. 1868. počenshi.

Bruto-stroški so znesli

leta 1868 . 304 milijone in 271.000 gold.

„ 1869 . 299 „ „ 326.671 „

„ 1870 . 320 „ „ 739.254 „

„ 1871 . 345 „ „ 676.900 „

„ 1872 . 353 „ „ 714.297 „

„ 1873 . 389 „ „ 929.202 „

„ 1874 . 381 „ „ 370.946 „

„ 1875 . 398 „ „ 965.313 „

„ 1876 . 321 „ „ 170.570 „

„ 1877 . 415 „ „ 478.460 „

„ 1878 . 424 „ „ 347.240 „

Te številke dadó naši državni bilanci ves drug obraz, kakor je oni v ministrovem računskem sklepu, ki se ponaša s tem, da so se dohodki pomnožili za 28 odstotkov, pa molči o tem, da so državni potroški se povekšali za 40 odstotkov!

* *Minister nauka podira poprejšnje ukaze.* Znano je našim bralcem, da po novih šolskih postavah se ne smejo koncem šolskega leta premije deliti v nobenih šolah, kakor je to nekdanj navada bila v ljudskih šolah in gimnazijah skozi in skozi. 29. dne aprila t. l. je minister nauka poslal vsem deželnim šolskim svetom dopis, v katerem podira §. 24. šolskega in učnega sveta od 20. avgusta 1870. števil. 7648 rekoč, da se smejo pridni učenci ljudskih in meščanskih šol pri ugodnih prilikah, posebno koncem šolskega leta s pripravnimi knjigami obdarovati, če se kje denar dobi za nakup takih daril. Koncem tega dopisa veleva minister deželnim šolskim svetom, naj to naznanijo posameznim okrajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom.

Slovansko slovstvo.

* *Rad jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.* Knjiga XLVII. U Zagrebu 1879.

* *Jugoslavenski imenik bilja.* Sastavio dr. Bogoslav Šulek Trškom jugoslav. akademije znanosti i umjetnosti. U Zagrebu 1879.

Tako se zovete dve knjigi, ki ju je ravnokar na svitlo dala slavna zagrebška akademija in ki še posebno zanimata tudi nas Slovence.

V „Radu“ nadaljuje naš častiti rojak in jezikoslovec prof. M. Valjavec zanimivi spis pod naslovom „Prinos k naglasu u (novoj) slovenštini“.

V „Jugoslavenski imenik bilja“ pa je učeni dr. Šulek, ki je, kakor v predgovoru te 70 pól obsegajoče knjige piše, uže pred 30 leti začel nabirati hrvatska imena rastlinstva, zraven družih slovenskih privzel posebno slovenska rastlinska imena in zato imeniku svojemu dal naslov „jugoslavenski imenik bilja“. In res, s pripomočjo Šulekove knjige bi se brez velike težave dala stvariti obča in prava slavenska botaniška terminologija, koristna slovanskim botanikarjem, jugoslavenskim zdravnikom in lekarom, našim gospodarjem in gozdarjem, in v obče jezikoslovcem našim. Pravo trdi pisatelj, ko pravi: „Pa komú da ne zaigra srce od ponosa, gledajući onoliko bogatstvo svojega jezika?“ Koliko množstvo imén eno in isto rastlino značečih!“ In k razodevi ovega bogastva donesli smo tudi Slovenci lep delež, katerega z zahvalo pripoznava dr. Šulek v predgovoru k svojemu „imeniku“ tako-le: „Pokojni Henriko Freyer, čuvar najprije kranjskoga, pa onda tršćanskoga muzeja, vrli prirodoznanac i slovenski rodoljub, pribirao je od početka ovoga vieka marijivo slovenska imena bilja, pa jih nakupio koje sam glavom, koje po prijateljih i crpanjem iz starijih slovenskih rukopisah, toliko množstvo, da popis tih imenah zaprema do 50 listovah u 4. Još dok sam pisao svoje „Biljarstvo“ g. 1850., ustupi mi pokojnik svoj dragocjeni rukopis, živ dokaz njegova vatrena rodoljublja. Poredjujuć slovenska imena bilja s hrvatskimi opazio sam, da su ponajviše jednaka ili barem srodna i slična: to me pobudi, te sam i slovenska imena u ovu knjigu primio, pa da mi bude slovenska sbirka podpunija, zamolih pokojnoga profesora Ivana Tuška, onda tajnika slovenske Matice, da mi bude u pomoć. On se mojoj molbi riedkim usrdjem odazva, te mi posla što je sam skupio, pa još izmoli od gosp. dra. Bleiweisa dva starija rukopisa (kojim za pisca nisam doznao), i jedan novi, naime obilatu sbirku slovenskih imenah bilja sabranu od župnika Medveda. Ovu gradju popunio sam prilozii gg. profesora F. Erjavca i župnika M. Sile. Tim je naraslo gotovo toliko množstvo slovenskih imenah, koliko